

ZÁPISNICA Z DRUHÉHO ZASADNUTIA RADY ŠTUDIJNÝCH PROGRAMOV GEOGRAFICKEJ SEKcie

PRÍRODOVEDECKEJ FAKULTY UNIVERZITY KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Uskutočnené dňa: **24. februára 2022**

Čas a forma stretnutia: **14:00 – 15:20, online na MS Teams**

Prítomní (9): **prof. B. Bleha, prof. J. Buček, prof. J. Minár, doc. V. Faltán, doc. F. Križan, prof. J. Blažek, Dr. A. Michálek, Mgr. R. Farkas, K. Slota**

Program zasadnutia:

- 1. Otvorenie**
- 2. Prezентovanie úprav študijných programov (ŠP) hlavnými osobami zodpovednými za študijné programy (HOZŠP), ktoré vyplynuli z rokovania a prezentovaných návrhov prvého zasadnutia Rady Študijných programov Geografickej Sekcie (RŠP GS)**
- 3. Predstavenie pripomienok a diskusia k ŠP**
- 4. Hlasovanie a prijatie navrhovaného uznesenia**
- 5. Záver**

Ad bod 1:

Prof. Bleha otvoril zasadnutie privítaním členov RŠP GS, po ktorom pristúpil k stručnému oboznámeniu programu zasadnutia.

Ad bod 2:

Po otvorení následne odovzdal slovo doc. Faltánovi, aby informoval RŠP GS z pozície HOZŠP 1. stupňa Geografia, kartografia a geoinformatika o vykonaných úpravách v ŠP.

Po prevzatí slova doc. Faltán skonštatoval, že v ŠP Geografia, kartografia a geoinformatika došlo k drobným úpravám vo vedeckoumelecko-pedagogických charakteristikách učiteľov (VUPCH), konkrétne v najvýznamnejších výstupoch tvorivej činnosti. Doc. Faltán pritom uviedol svoj vlastný

príklad, ako odstránil z VUPCH články, ktoré boli síce citovanejšie, ale jeho podiel v nich bol nižší pre prospech článkov na ktorých sa spolupodieľal minimálne 30 percentami. Ďalej pokračoval s kladnou odpoveďou na otázku z prvého zasadnutia RŠP GS, teda či vyučujúci, ale najmä HOZŠP, vykonávajú výskumno-publikačnú činnosť v oblastiach, ktoré vyučujú v rámci povinných a povinne voliteľných predmetov.

Následne nastolil otázku pre RŠP GS – či existuje na Prif UK podkladový materiál k budúcej zmene dĺžky vykazovania tvorivej činnosti zo súčasných 6 rokov na menej. Odpovedajúc na túto otázku prof. Bleha uviedol, že na základe svojej úzkej komunikácie s osobou zodpovednou za akreditáciu, dr. Čerňanským, disponuje s informáciou, že v tomto prípade sa bude pripravovať cestovná mapa, resp. kalendár zameraný na vecnú a časovú orientáciu v nových vykazovacích obdobiach. Následne informoval, že podľa Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (SAAVŠ) sa v niektorých ohľadoch má vykazovať tvorivá činnosť aj raz za rok s tým, že aj RŠP GS má udelenú povinnosť zasadať tiež raz ročne a vyhodnotiť ŠP.

Prof. Minár ako HOZŠP ŠP 2. stupňa *Fyzická geografia a geoinformatika* konštatoval, že úpravy spoločných materiálov s Bc. štúdiom (VUPCH, VTC) zmenil už jeho garant doc. Faltán. Konštatoval tiež, že rovnako ako na bakalárskom stupni aj všetky povinné a povinne voliteľné predmety magisterského a doktorandského programu garantujú učitelia, ktorí majú preukázateľnú publikačnú aktivitu v danej oblasti. V doktorandskom programe sa navyše urobila séria zmien súvisiacich so zmenami celofakultných predmetov a ich štruktúry, ktoré boli dodatočne zaslané prodekankou Kováčovou. V súvislosti nielen s touto dosť rozsiahlou prácou, ale aj potrebou prenášať každú jednu zmenu napr. v názve jedného predmetu do niekedy aj desiatok ďalších dokumentov (všetkých VUPCH, informačných listov, prípadne i VTC na všetkých programoch, kde sa daný predmet vyučuje) vyslovil prof. Minár apel – žiadosť smerom k vedeniu fakulty (univerzity), aby sa pokúsilo odbremeniť HOZŠP a ďalších učiteľov od takejto rozsiahlej administratívnej záťaže utvorením databázového systému pre akreditáciu, ktorý by prepájal všetky dokumenty, v ktorých sa daná informácia vyskytuje a zabezpečil, že každú zmenu stačí urobiť raz v jedinom z nich. Reagujúc na tento apel, prof. Bleha uviedol, že o odstránení tohto problému sa už uvažuje a robia sa reálne kroky pre jeho odstránenie.

Prof. Buček ako HOZŠP vertikály ŠP zabezpečovaných Katedrou ekonomickej a sociálnej geografie, demografie a územného rozvoja od 1. po 3. stupeň, pristúpil k zosumarizovaniu práce na dokumentoch pre akreditáciu v programoch katedry od stretnutia RŠP GS vrátane pripomienok ostatných členov rady. Poďakoval za pripomienky prednesené počas minulého rokovania, doručené mailami, ako aj ďalšie

priebežne postrehy kolegov, prípadne usmernení zo strany fakulty. Pri postupnom hodnotení zmien uviedol, že boli vykonané len minimálne zmeny vo VUPCH niekoľkých pracovníkov, a ešte malé zmeny budú musieť byť vykonané keďže ešte došlo v posledných dňoch k dopĺňaniu či preberaniu predmetov medzi programami. Uviedol, že vo VTC pracovníkov neboli vykonané vôbec žiadne zmeny.

Väčšími úpravami prešli opisy programov. Najmä v prípade PhD programu boli nutné viaceré zmeny v súvislosti s upresnením systému výuky jazykov, i niektoré personálne úpravy. Kontrolovali a drobné zmeny sa týkali aj precizovania textových častí. Podobné zmeny sa uskutočnili aj v prípade opisu bakalárskeho štúdia. Uviedol, že neuvádzali v tomto opise nejakú príliš širokú škálu povolaní, keďže na tomto stupni končí a do praxe ide minimum študentov. Celkovo bolo zvažované, aké povolania sú primerané príprave na danom stupni a znalostiam a zručnostiam, ktoré na danom stupni študenti nadobudnú.

Viaceré upresnenia a úpravy sa týkali informačných listov predmetov. Jednak boli zvážené a prevažne plne akceptované pripomienky členov RŠP. Časť pripomienok, resp. námetov bola odkonzultovaná s HOZŠP jednotlivých predmetov. V celku bolo takto upravených 6 informačných listov, plus bolo spracovaných niekoľko menších úprav v niekoľkých ďalších informačných listoch. Nakoniec uviedol, že už sa budú robiť len minimálne, skôr technické a nie obsahové zmeny. Dokumentáciu považujú za uzavretú a budú k dispozícii v Sharepointe fakulty už len finálne verzie.

Doc. Križan ako HOZŠP celej vertikály od 1. po 3. stupeň zabezpečovanou Katedrou regionálnej geografie a rozvoja regiónov prezentoval úpravy v ŠP zabezpečované Katedrou regionálnej geografie a rozvoja regiónov nasledovne. Svoju prezentáciu začal poďakovaním za všetky pripomienky z prvého stretnutia RŠP GS, ktoré boli adresované príslušným študijným programom podliehajúcim jeho vedeniu. Uviedol, že všetky pripomienky, ktoré vedeli, zapracovali do ŠP.

V rámci predmetu Teória regionálneho rozvoja 3. stupňa došlo na podnet prof. Blažeka ku doplneniu najnovších tém a novej literatúry doc. Rajčákovou. V prípade predmetu Regionálna veda a vedecké publikácie sa rozhodlo pri zachovaní označenia pre letný a zimný semester z dôvodu, že tento predmet slúži študentom ako motivácia k tomu, aby sa mohli zúčastňovať ŠVK a za to získať kredity, alebo aby sa motivovali študenti k publikačnej činnosti na magisterskom stupni štúdia. Ďalej vysvetľoval, že uvedený predmet je rátaný ako dvojsemestrálny predmet práve z toho dôvodu, aby si to mohli študenti prispôbiť vzhľadom na to, či niečo vypublikujú alebo sa zúčastnia ŠVK. Uviedol situáciu, že ak by nejaký študent publikoval v zimnom semestri a tento predmet by bol iba pre letný semester, tak v tom prípade

by sa mu nemohli zapísať kredity. Doc. Križan sa následne zameriaval na zodpovedanie pripomienok od Dr. Micháleka z prechádzajúceho zasadnutia RŠP GS, konkrétne k predmetu Komplexná analýza malého regiónu. Uviedol, že aj v tomto prípade sa jedná o dvojsemestrálny predmet, ktorý sa člení na dva semestre z dôvodu, že prvá časť predmetu sa venuje s oboznámením študentov s problematikou a druhá časť je zameraná na už komplexnú regionálnu analýzu konkrétnych malých regiónov. K pripomienke Mgr. Farkas uviedol, že zistili absenciu viacerých informačných listov, ktoré dodatočne doplnili. Oznámil, že vzhľadom na fyzickú geografiu 1. stupňa štúdia ŠP Geografia, rozvoj regiónov a európska integrácia sa na podnet doc. Falšana doplnil predmet Cvičenia z geoekológie ako povinný. Ďalej k tomu dodal, že s prihliadnutím na túto zmenu, pristúpili k presunutiu dovtedy povinného predmetu PC kurz 2 k výberovým predmetom, aby sa nenarušilo rozloženie kreditov a povinných a povinne voliteľných predmetov.

Následne doc. Križan položil otázku zameranú na opakovanie predmetov, ktoré sa v inovovanom ŠP nenachádzajú, resp. ktoré si už študenti nebudú môcť zapísať, či bude k tomu dispozícií nejaké exaktné usmernenie, ako postupovať v týchto prípadoch. Prof. Bleha uviedol, že takéto usmernenie už existuje, čo potvrdili aj prof. Minár a prof. Buček a dodali, že to usmernenie bolo poslané vedením univerzity všetkým vedúcim pracovísk ŠP. Prof. Buček poslal dopytované usmernenie doc. Križanovi.

Doc. Križan sa tiež pripojil k apelu prof. Minára, aby sa znížila rozsiahla administratívna záťaž HOZŠP a učiteľov utvorením databázového systému pre akreditáciu. V tomto kontexte prof. Bleha uistil všetkých HOZŠP, že uvedený problém prednesie na vyšších stupňoch vedenia a následne adresoval otázku pre prof. Blažeka – ako sa to rieši v Prahe.

Prof. Blažek najprv vyjadril svoj kladný postoj k úpravám jednotlivých ŠP a uviedol, že na Přírodovedeckej fakulte Karlovej Univerzity je proces akreditácie vykonaný raz za 10 rokov, takže nemusia ŠP po roku-dvoch vyhodnocovať či aktualizovať.

Ad bod 3:

Prof. Bleha sa poďakoval všetkým za prezentovanie úprav jednotlivých ŠP GS a otvoril všeobecnú diskusiu k téme. Následne smeroval otázku doc. Križanovi ohľadom predmetov Komplexnej analýzy malého regiónu 1 a 2, či by sa nemali vykonať zmeny v ich informačných listoch, aby sa viac odlišovali, napriek tomu, že na seba nadväzujú. Predom však nastolil aj ďalšiu otázku, týkajúcu sa obsahového zamerania predmetu, keďže uvedený predmet sa vyučuje na fakulte už niekoľko desiatok rokov. Pýtal sa či došlo k posunom vo vyučovaní predmetu, napr. k využitiu modernej dátovej vedy. Doc. Križan

odpovedajúc najprv na druhú otázku uviedol, že predmet je klasického druhu, učí sa podľa klasickej hettnerovskej tradície. V prvom semestri je predmet zameraný na oboznamovanie sa s teóriou, teda ako sa má komplexná analýza regiónu robiť, napr. ako vyčleniť polohu, ako charakterizovať obyvateľstvo a v druhom semestri študenti už pracujú na konkrétnych zadaniach malých regiónov, ktoré majú komplexne geograficky analyzovať.

Prof. Minár uviedol, že prácu RŠP GS by sme nemali vnímať len formálne a jednorazovo, na jej pôde by sa mali systematicky a opakovane diskutovať aj vážne obsahové a koncepcné problémy ŠP, ktoré sa vynárajú pri ich posudzovaní, aby sa tak naplnil duch reformy akreditácie stojacej na vnútorných mechanizmoch hodnotenia kvality.

Prof. Minár ďalej pokračoval v rozvinutí svojej myšlienky už k diskutovanému predmetu Komplexná analýza malého regiónu. Pripojil sa k otázke prof. Blehu, kam smeruje vývoj tohto klasického Luknišovského predmetu a kde sa v nej nachádza fyzickogeografická časť syntézy. Vyučujú sa v ňom moderné fyzickogeografické prístupy? Zdôraznil postavenie RŠP GS a potrebu čo najlepšieho využitia svojho pôsobenia pre navýšenie kvality jednotlivých ŠP. K tejto otázke sa vráti RŠP GS o rok resp. po skončení cyklu ŠP.

Prof. Minár následne rozvinul svoj názor aj v súvislosti s predchádzajúcou diskusiou o potrebe zníženia administratívnej záťaže pre učiteľov, prepojenia výskumnej a prednáškovej aktivity učiteľov, či extrémne vysokého počtu predmetov zabezpečovaných osobami zodpovednými za ŠP. Podľa jeho slov RŠP GS by sa mala napríklad v dlhodobejšom horizonte zamýšľať nad udržateľnosťou celkového množstva programov geografickej sekcie. Nižšie množstvo ŠP by viedlo k menšej administratívnej náročnosti na ich obsluhu a umožnilo by to znížiť priamu pedagogickú záťaž učiteľov tak, aby mali dostatočný priestor na kvalitnú vedeckú prácu a učili len predmety v ktorých aktívne vedecky bádajú. Prof. Buček vstúpil do diskusie s názorom, že by sa výhľadovo mal znížiť počet vyučovaných hodín pre študentov zo súčasných 30 na 16 – 17 a zvýšiť tak úroveň samoštúdia, čo by tiež mohlo znížiť záťaž učiteľov, čím chcel podľa vlastných slov poukázať aj na širšiu rovinu diskutovaného problému.

V diskusií pokračoval doc. Faltán, ktorý sa pýtal prof. Blažeka na pražskú prax v prípade postavenia hlavnej osoby zodpovednej za komunikáciu so súkromnou sférou, vyučujúcimi, ktorý zodpovedá za to, aby vyučujúci neučili na iných školách nad určený rámec. Doc. Faltán uviedol svoj názor, že daná osoba podlieha príliš veľkej administratívnej záťaži, pričom musí aj publikovať a venovať sa vede. Položil otázku, či uvedené administratívne úlohy stoja v Česku na jednom človeku alebo viacerých („ko-garantoch). Prof.

Blažek odpovedal, že v ČR sú uvedené úlohy postavené primárne na garantovi, sledujú sa publikácie, ktoré sú relevantným vzorom k ŠP a taktiež sa veľmi dbá na pracovné úväzky. Aby mohol byť niekto garantom, musí mať 100 percentný úväzok na tom pracovisku, kde pôsobí a suma jeho úväzkov na iných fakultách nesmie byť väčší ako 50 percent. Uviedol, že v Česku na sledovanie úväzkov existuje aj databáza, Register docentov a profesorov, ktorý však má svoje chyby. V praxi sa totižto veľmi ťažko hľadajú pracovné úväzky mimo ČR a SR.

Po diskusií uvedenej otázky už neboli predložené žiadne ďalšie otázky alebo pripomienky jednotlivými členmi RŠP GS, preto prof. Bleha pristúpil k jeho uzavretiu diskusie.

Ad bod 4:

Prof. Bleha otvoril hlasovanie o prijatí uznesenia, ktorým sa RŠP GS dôsledne oboznámila so všetkými zosúladzovanými študijnými programami spadajúcimi do RŠP GS, s návrhmi zmien a ich zapracovaním, ktoré vyplynuli z rokovaní RŠP GS, a navrhuje tieto študijné programy v aktuálnej podobe predložiť Akreditačnej rade PriF UK na posúdenie. Uvedený návrh bol jednohlasne prijatý všetkými členmi RŠP GS.

Ad bod 5:

Na záver prof. Bleha vyjadril poďakovanie všetkým členom RŠP GS, špeciálne jej externým členom za ich aktívne pôsobenie v RŠP GS.

V Bratislave 28.2. 2022

Zapísala: Mgr. R. Farkas

Overil: prof. B. Bleha